

Motion till riksdagen 2010/11:C219

av Lars Gustafsson (KD)

Franchising

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av lagen om franchisegivares informationsskyldighet.

Motivering

Svensk ekonomi och svenskt näringsliv har under de senaste åren genomgått avsevärda förändringar. Företagen och deras anställda verkar i en alltmer internationell miljö. I dagens näringsliv har bl a som en följd av denna utveckling ett flertal nya företagsformer uppstått. En av de snabbast växande är franchising.

Franchising rätt använd är en företagsform som är väl lämpad för den som utan alltför stor kapitalinsats vill bli egenföretagare. Ett grundläggande problem som förknippas med franchising är att avtalen ofta kännetecknas av ensidighet till nackdel för den svagare parten – franchisetagaren. För att i någon mån avhjälpa denna brist tillkom 2006 lagen om franchisegivares informationsskyldighet. Redan i propositionen (2005/06:98 Förstärkt skydd för franchisetagare) till lagen framhölls att avtalen mellan franchisegivare och franchisetagare är påtagligt ensidigt utformade i franchisegivarens favör.

Erfarenheterna av lagen visar att det är framför allt på några områden som det nu är dags att göra en översyn.

Den viktigaste punkten är att lagstiftningsvägen ge en organisation av franchisetagare förhandlingsrätt, dvs en skyldighet för franchisegivarna och/eller franchisegivarnas organisation att förhandla med en organisation som företräder franchisetagarna.

I franchiseavtal saknas som regel bestämmelser som reglerar ersättningen till en franchisetagare vid avtalets upphörande. Det kan gälla investeringar som franchisetagaren gjort, varulager, inlösen av inventarier, goodwill m m.

Fel! Okänt namn på

Här är det rimligt att franchisetagare i likhet med kommissionärer får rätt till ersättning.

Ett annan viktig punkt är de skiljedoms klausuler som är obligatoriska i franchiseavtal. Här bör regler om kostnadsfördelning mellan franchisetagare och franchisegivare införas. Idag innebär skiljeklausulen att en franchisetagare blir rättslös eftersom han inte vågar ta en process på grund av risken att få betala hela kostnaden för skiljedomen, en kostnad som i normalfallet uppgår till minst en miljon kronor. Detta är ett oskäligt villkor och uppmärksammades redan av flera remissinstanser till proposition 2005/06:98. I ett tillkännagivande uttalade riksdagen redan 2005 att regeringen bör tillsätta en utredning med uppgift att lägga fram förslag till åtgärder för att öka möjligheterna att jämka oskäliga avtalsvillkor mellan näringsidkare (bet. 2004/05:LU12, rskr. 179). En sådan jämningsregel bör lämpligen övervägas vid en översyn av lagen om franchisegivares informationsskyldighet. Statens roll är att tillse att det finns fungerande spelregler på marknaden för att inte svagare parter i affärsrelationer ska utnyttjas. Problemen med skiljeklausuler för franchisetagare och det faktum att domstolarna inte jämkar franchiseavtal visar att spelreglerna mellan franchisegivare och franchisetagare inte fungerar optimalt.

Stockholm den 21 oktober 2010

Lars Gustafsson (KD)